



2001 TÜRKİYE ŞAMPİYONALARI (23 HAZİRAN-1 TEMMUZ, ANKARA)

Bayanlar: 1-2. Nilüfer Çınar, Serap Keskin [6,5/9]; 3. Filiz Altunbaş [6]; 4. Kübra Öztürk [5,5]; 5-6. Yıldız Çavuşoğlu, Betül Cemre Yıldız [4,5];... (10 oyuncu döner sistem)

Erkekler: 1. Umut Atakişi [7,5/9]; 2. Yakup Erturan [7]; 3. Kıvanç Haznedaroğlu [6,5]; 4-6. Hakan Erdoğan, Yakup Bayram, Serkan Yeke [6];... (35 oyuncu İsviçre Sistemi)

Baylarda ilk üç sırayı alan gençlerin hepsi 20 yaşında, bayanlarda yıl-ların Türkiye Şampiyonu Nilüfer Çınar'la birinciliği paylaşan Serap Keskin 14 yaşında!

Erturan, Y - Atakişi, U [B33]

1.e4 c5 2.Af3 Ac6 3.d4 cxd4 4.Axd4 Af6 5.Ac3 e5 6.Adb5 d6 7.Fg5 a6 8.Aa3 b5 9.Fxf6 gxf6 10.Ad5 Fg7 11.Fd3 Ae7 12.Axe7 Vxe7 13.c3 f5 14.0-0 0-0 15.Ac2 f4 16.a4 bxa4 17.Kxa4 Vg5 18.Fe2 a5 19.Şh1 Şh8 20.b4 d5! 35-69 21.Vxd5 [21.exd5 e4] 21...Fe6 22.Vd1 Kad8 23.Vc1 axb4 24.cxb4 Kg8 25.Ff3 Ff8 26.Ka3 Kd6! 27.Ka8 [27.Kd1 Fg4 28.Kg1 Fc8 29.Kd1 Kh6] 27...Fc4 28.Kg1 Kh6 29.g3 Fe6 30.Kd1 bkz. diyagram [30.Vd1 Kxh2 31.Şxh2 Vh6 32.Fh5 Fg4 33.Vxg4 Kxg4 34.Kxf8] 30...Kxh2! 31.Şxh2 fxg3 32.Şg1 Vh4! 33.Şf1 Fc4 34.Şe1 gxf2 35.Şd2 Vf4 36.Şc3 Vxf3 37.Şxc4 Vxe4 38.Şb3 Vxa8 39.Ve3 Vg2 40.Vxe5 Fg7 41.Vf4 Vh3 0-1 (Notlar: Atakişi)

Atakişi, U - Haznedaroğlu, K [C67]

1.e4 e5 2.Af3 Ac6 3.Fb5 Af6 4.0-0 Axe4 5.d4 Ad6 6.Fxc6 dxc6 7.dxe5 Af5 8.Vxd8 Şxd8 9.Ac3 Şe8 10.h3 a5 11.Ff4 Fe6 12.g4 Ae7 13.Fg3 h5 14.Ad4 Fc4 15.Kfe1 hxg4 16.hxg4 Ad5 17.Ae4 c5 18.Af5 g6 19.Af6 Axf6 20.exf6 Fe6 21.Kad1 gxf5 22.gxf5 Fe7 23.fxe6 Fxf6 24.exf7 Şxf7 25.Kd7 Şg6 26.Kxc7 Fxb2 27.Ke6 Şf5 28.Kd6 Kac8 29.Kf7 Şg5 30.Şg2 Kcf8 31.Kxb7 Fd4 32.Kb5 Kf5 33.Kxa5 Khf8 34.f4 Şh5 35.Kaa6 Fg7 36.Şf3 K8f7 37.c4 Ke7 38.Kd1 Ff6 39.Kh1 Şg6 40.Fh4 Kd7 41.Fg5 Şg7 42.Şg4 1-0

Erturan, Y - Haznedaroğlu, K [B59]

1.e4 c5 2.Af3 Ac6 3.d4 cxd4 4.Axd4 Af6 5.Ac3 d6 6.Fe2 e5 7.Ab3 Fe6 8.0-0 h6 9.Fe3 Fe7 10.Şh1 0-0 11.f4 exf4 12.Fxf4 Kc8 13.Ve1 Ae5 14.Kd1 Vc7 15.Ad4 Vb6 16.Fc1 Ah7 17.Af5 Fxf5 18.Ad5 Vd8 19.Kxf5 Fg5 20.Fe3 Fxe3 21.Axe3 Ke8 22.Fd3 Vb6 23.b3 Ag5 24.Vg3 Ag6 25.Ac4 Vd4 26.Kd5 Vc3 27.Axd6 Kcd8 28.Axe8 Kxe8 29.Kd7 Vb4 30.Vd6 Va5 31.b4 Va3 32.Kd8 Kxd8 33.Vxd8 Şh7 34.e5 Vb2 35.Vd6 Ae6 36.Fxg6 Şxg6 37.Vd3 Şg5 38.Vg3 Şh5 39.Vf3 Şg6 40.Ve4 Şg5 41.h4 Şh5 42.Vf5 Şxh4 43.g3 1-0

Erdoğan, M - Erturan, Y [C54]

1.e4 e5 2.Af3 Ac6 3.Fc4 Fc5 4.c3 Af6 5.d3 d6 6.Fb3 Ve7 7.Abd2 Fd7 8.h3 0-0-0 9.Fc2 d5 10.Ve2 Fb6 11.exd5 Axd5 12.Ac4 f6 13.a4 g5 14.Fd2 a5 15.Axb6 Axb6 16.d4 Khe8 17.dxe5 Axe5 18.0-0 Fxh3 19.Axe5 Vxe5 20.Vxe5 Kxe5 21.Fe3 Ff5 22.Fxf5 Kxf5 23.g4 Ke5 24.Fd4 Ke6 25.Şg2 Ad5 26.Kae1 Af4 27.Şf3 Şd7 28.Kd1 Şe8 29.Kh1 Kd7 30.Fe3 Kxd1 31.Kxd1 Ag6 32.Kh1 Ke7 33.Fc5 Kd7 34.Fd4 Ah4 35.Şe4 Şf7 36.f4 Şg6 37.f5 Şg7 38.b4 axb4 39.cxb4 Ke7 40.Şd5 Kd7 41.Şe4 h5 42.gxh5 Ke7 43.Şd5 Axf5 44.Fb2 g4 45.b5 g3 46.a5 Ke2

47.h6 Axb6 48.Fxf6 Şxf6 49.Kxh6 Şf5 50.Kh7 g2 51.Kg7 Ke5 52.Şc4 Ke4 0-1

Bayram, Y - Muratoğlu, S [A00]

1.a3 Af6 2.Af3 b6 3.d4 Fb7 4.c4 d5 5.cxd5 Axd5 6.Vc2 e6 7.e4 Af6 8.Ac3 Fe7 9.Fg5 Abd7 10.h4 h6 11.Fd2 c5 12.d5!? exd5 13.exd5 Axd5 14.0-0-0 Vc7 15.Vf5! A5f6 16.Ff4! Vd8 17.Ae5 a6 [17...g6 18.Axg6] 18.Fc4! [18.Kxd7!? Vc8 19.Fc4] 18...0-0 19.Kxd7 Axd7 20.Fxf7 Kxf7 21.Vxf7 Şh7 22.Vf5 Şg8 23.Kd1 Vf8 24.Ve6 [24.Ag6!?] 24...Şh7 25.Ag6 Vf6 26.Vxe7 Vxg6 27.Vxd7 Vxg2 28.Ad5 Fxd5 29.Vxd5 Vxd5 30.Kxd5 Şg6 31.Fg3 Şh7 32.Şc2 Ka7 33.Şd3 Kb7 34.Şc4 Ke7 35.Fe5 Şg6 36.f4 Kb7 37.Fd6 Kd7 38.h5 Şf7 39.Fe5 Kb7 40.Kd6 1-0

Demirel, T - Tofan, İ [D30]

1.c4 c6 2.d4 d5 3.Af3 e6 4.Vc2 Fd6 5.b3 Af6 6.Ac3 Abd7 7.e3 Ve7 8.Fe2 0-0 9.0-0 dxc4 10.bxc4 e5 11.c5 Fc7 12.Kd1 Ke8 13.Fa3 e4 14.Ad2 Af8 15.h3 Ag6 16.Ac4 Ad5 17.Ad6 Axc3 18.Vxc3 Vg5 19.Axc8 Kaxc8 20.Ff1 Kb8 21.Kab1 Ah4 22.Vc4 Ke6! 23.d5 Af3 24.Şh1 Kh6! 25.g3 Fxg3!? [25...Vg4] 26.Vxe4 Fxf2! 27.Fg2 Vg3! 28.Vf4 Kxh3! 0-1

Türkiye-KKTC Dostluk Maçı (7-8 Temmuz 2001 Gölbaşı, Ankara, www.tsf.tvz.org.tr)

Haznedaroğlu, K (TC) - Şentüç, H (KKTC) [C17]

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Ac3 Fb4 4.e5 c5 5.a3 cxd4 6.axb4 dxc3 7.Vg4 Ae7 8.Fd3 Vc7 9.Af3 Abc6 10.0-0! Ag6 11.Ke1 h5 12.Vg3 Ace7 13.h4 Af5 14.Fxf5 exf5 15.Ad4 f4 16.Fxf4 cxb2 17.Kad1 Axf4 18.Vxg7! 18...Ve7 [18...Ag6?? 19.e6+; 18...Kf8 19.e6 Fxe6 20.Axe6 Axe6 21.Kxe6 Şd7 22.Ke5 Kad8 23.Kexd5 Şc8 24.Vxb2+] 19.Vxh8 Vf8 20.Vf6 Ae6 21.Af5 Vxb4 22.c3 Vc5 23.Kxd5 Vc7 24.Ked1 1-0

Para ve Asalet

Bunlar bir araya gelebilirler mi? İkili olarak birbirlerine güç mü katarlar yoksa tam tersi mi? Elbette bir genelleme yapmak çok iddialı olur... Yine de birkaç küçük hikayenin bir sakıncası olmasa gerek...

Süresi bittiği halde, Maarif Vekaleti'nin 1920 yılı sonlarında açtığı millî marş güfte müsabakası sonuçlandırılmamış, istenildiği gibi bir güfte bulunamamıştı. Süre uzatıldı. Maarifvekili olan Hamdullah Suphi (Tanrıöver), Mehmed Akif'in de bu müsabakaya katılmasını rica etti. Akif, tek bir şartla kabul etti: Vekaletçe verilecek mükafatı almamak... Müsabakaya iştirak kararını verince, zaten arkadaşlarına yazmakta olduğu şiirden bazı kıtalar bütünlüştü, tamamlandı. Müsabakanın sonunda birinci seçilen İstiklal Marşı, 12 Mart 1921'de Büyük Millet Meclisi'nde Millî Marşımızın güftesi olarak kabul edildi. Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşı üzerinden para kazanmamak konusunda öyle hassastı ki, dostlarının tüm üstel-melerine rağmen onu Safahat adlı eserine özellikle koydurmadığı, "O benim değil Milletimindir" dediği bilinmektedir. Reddedilen ödül o günler için ufak bir servet sayılabilirdi ve Ersoy bırakın varlıklı olmayı, kışla-rı paltosuz geçiren fakir bir adamdı.





Bilim dünyasının alayları, aşağılamaları, engellemeleri onları durduramadı, boğazlarından keserek kurdukları derme çatma bir laboratuarda çalışıp durdular. 1898 yılında Marie ve Pierre Curie, Toryum'un "uran-yum dalgaları" ya da Marie Curie'nin adlandırmasıyla "radyoaktivite" yaydığını buldular. 1903 yılında radyoaktivite üzerine yaptıkları çalışmalar-dan ötürü Nobel Fizik Ödülü aldılar. Radyum üretimi patent hakkını satın almak isteyen şirketlere kesin red yanıtı verdiler. Bilim adamları para için araştırma yapmamalı, elde ettikleri tüm sonuçları bilim dünyasıyla, diğer araştırmacılarla paylaşmalıydılar. Üstelik radyum kanserli hastaların tedavisinde kullanılacaktı. Einstein "Tanıdıklarım arasında şöhretin karakterine hiçbir tahribat yapmadığı tek bir kişi var: Marie Curie" demiştir.

Beethoven, ölen kardeşinin oğlunun velayetini almak için mahkeme-ye başvurduğunda asaletini ispat etmesi istendi (o zamanlar asillere bakan ayrı bir mahkeme vardı). Büyük besteci elini önce kalbinin üzerine, sonra alına götürdü: "Benim asaletim burada ve burada!" Mahkeme bu delili kabul etmedi. Beethoven tek çift ayakkabısını tamire verdiği zamanlar dışarı çıkamayacak kadar fakirdi.

Beethoven bir mektubunda şöyle diyor: "Krallar, prensler canlarının istediğini kendilerine müşavir, müşahip yapabilirler; bunların boyunlarına nişanlar, madalyalar da takabilirler, ama, bir Goethe, bir Beethoven yaratamazlar. Bunun için bize saygı borçludurlar." İki büyük dahi tanışmadan önce birbirlerinin hayranıydılar. Ama tanışmanın ardından bir süre sonra iki değişik karakter birbirini itti. Bir başka mektup: "Dün eve dönerken, yolumuzun üzerinde bütün imparatorluk ailesine rastladık. Onları uzaktan gördük, Goethe, yol kenarında yer almak üzere hemen kolumdan ayrıldı. Ona ağızma geleni söyledığım halde kendisine bir adım daha attıramadım. O zaman şapkamı iyice başıma geçirdim, redingotumu düğmeledim, kollarım arkada en kalabalık görünen grubun içine daldım. Prensler ve bendeler sıraya girdiler. Dük Radolphe bana şapkasını çıkardı, İmparatoriçe en önde beni selamladı." Beethoven elini şapkasının kenarına hafifçe götürerek karşılık vermiş, Goethe ise hemen kaldırımın kenarında selam durarak, araba önünden geçerken yerlere kadar eğilmişti. Bu hal Beethoven'ın çok sinirine dokunmuştu. Lafını esirgemezdi, toz duman içinde kalan Goethe'yi sözleriyle bir hayli hırpaladı.

Bir alıntı da Can Dündar'dan (10 Temmuz 2001, Milliyet): Zengin bir lord özene bezene yazdığı oyunu Bernard Shaw'a yollayıp görüşünü sormuş. Shaw oyunu beğenmeyip aşağılayınca da kapısına dayanmış ve öfkeyle haykırması: "Siz yalnızca para için yazıyorsunuz, bense şerefim için..." Aldırmaz bir edayla omuz silmiş Shaw: "Demek ikimiz de kendimizde bulunmayan şeyler için uğraşıyoruz."

Herhalde eski satranççılar günümüz satrancında milyon dolarlarla ifade edilen ödül paralarını hayal dahi edemezlerdi. İlk resmi dünya şampiyonu Steinitz yemeğine satranç oynardı. Şampiyonluk maçında ödül 3000 dolardı. Sonraki şampiyon Lasker unvanı kaybettikten sonra da bir hayli ilerlemiş yaşına rağmen turnuva oyunculuğunu bırakmamıştı ("Şöhretim var ama

paraya da ihtiyacım var.") Botvinnik'den Spassky'e kadar Sovyet şampiyonlar para ödülü konusunda bürokrasinin kurbanı oldular (1954-69 arası şampiyonluk maçları için standart ödül miktarı 3200 rubleydi.) Schlechter, 1910 yılında Almanya/Avusturya'da yapılan maçta Dünya Şampiyonu Lasker'e karşı 5-4 önde iken son partide sürekli kış çekerek berabere imkanı yakalar. Beraberlik onu dünya şampiyonu yapacaktır. Schlechter sportmence bir yaklaşımla kazanca oynar sonuçta partiyi ve unvanı kaybeder ama gelecek kuşaklara o yılların asaleti hakkında unutulmaz bir anı bırakır.

Lasker,E - Schlechter,C [D94]

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Af3 Af6 4.e3 g6 5.Ac3 Fg7 6.Fd3 0-0 7.Vc2 Aa6 8.a3 dxc4 9.Fxc4 b5 10.Fd3 b4 11.Aa4 bxa3 12.bxa3 Fb7 13.Kb1 Vc7 14.Ae5 Ah5 15.g4 Fxe5 16.gxh5 Fg7 17.hxg6 hxg6 18.Vc4 Fc8 19.Kg1 Va5 20.Fd2 Vd5 21.Kc1 Fb7 22.Vc2 Vh5 23.Fxg6 Vxh2 24.Kf1 fxg6 25.Vb3 Kf7 26.Vxb7 Kaf8 27.Vb3 Şh8 28.f4 g5 29.Vd3 gxf4 30.exf4 Vh4 31.Şe2 Vh2 32.Kf2 Vh5 33.Kf3 Ac7 34.Kxc6 Ab5 35.Kc4 Kxf4 36.Fxf4 Kxf4 37.Kc8 Ff8 38.Şf2 Vh2 39.Şe1 bkz. ilk diyagram 39.Vh1 [39...Vh4 40.Şd2 (40.Şf1 Vh3 41.Şf2 Kxf3 42.Vxf3 Vxc8 43.Vh5 Şg8) 40...Vh2 41.Şe1 Vh4=] 40.Kf1 Vh4 41.Şd2 Kxf1 42.Vxf1 Vxd4 43.Vd3 Vf2 44.Şd1 Ad6 45.Kc5 Fh6 46.Kd5 Şg8 47.Ac5 Vg1 48.Şc2 Vf2 49.Şb3 Fg7 50.Ae6 Vb2 51.Şa4 Şf7 52.Axg7 Vxg7 53.Vb3 Şe8 54.Vb8 Şf7 55.Vxa7 Vg4 56.Vd4 Vd7 57.Şb3 Vb7 58.Şa2 Vc6 59.Vd3 Şe6 60.Kg5 Şd7 61.Ke5 Vg2 62.Ke2 Vg4 63.Kd2 Va4 64.Vf5 Şc7 65.Vc2 Vxc2 66.Kxc2 Şb7 67.Ke2 Ac8 68.Şb3 Şc6 69.Kc2 Şb7 70.Şb4 Aa7 71.Şc5 1-0

İkinci diyagramımız Kasparov-Karpov 1990 Dünya Şampiyonluğu unvan maçının 24. ve son partisinden: Kasparov'un unvanını korumak için sadece 0,5 puana ihtiyacı var. Ama kesinkes kazanç durumunu yakalamış. Çok çok rahat bir konum. Ama unvanı riske etmek istemeyen Kasparov ve daha fazla "rating" (ELO puanı) kaybetmek istemeyen Karpov burada berabere bıraktılar. Günümüzde hangi büyükte olsa aynını yapardı.

Sayılan örnekler kişilerden çok çağa ilgili olaylar bizce. Hiçbirimiz içinde yaşadığımız zaman ve toplumdan bağımsız değiliz.

Hemen her cephede sonu gelmez savaşların ardından Çanakkale ve Kurtuluş savaşı elimizdeki son okumuş nüfusu da alıp götürmüştü. Atatürk 1923 yılında Cumhuriyeti kurduğunda bırakın doktoru, mühendisi, neredeyse okuma yazma bilen yoktu. Savaş sonrasının güçsüz ekonomisi, ard arda yapılan devrimler, kalkınma hamleleri, kurulan fabrikalarla 1930'larda Avrupa'ya uçak ihraç edecek hale gelmişti. O kuşakların parası yoktu ama ortak bir ruhu paylaşıyorlar maddiyat değil başka değerler peşinde koşuyorlardı.

Yıllar sonra "Devrim Otomobili"nin motoru çalıştığına tasarımı yapan mühendisler gözyaşlarını tutamazken aynı ruh söz konusuydu. Sonra bir yerlerde bir şeyler oldu ve ortak değerlerimizi kaybettik. Yine de eski nesillerden alacağımız derslerin ardından ruhumuzun en derin köşelerini araştıralım, belki bir taraflarda bir şeyler kalmıştır...

matein2@fide.org



Lasker-Schlechter 1910 Dünya Şampiyonluğu unvan maçı 10. ve son parti 39.Şe1 hamlesinden sonraki durum



Kasparov-Karpov 1990 Dünya Şampiyonluğu unvan maçı 24. ve son parti 36.Kxa4 hamlesinden sonraki durum

